

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-98-32/1-A
Datum: 16. decembar 2009.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Mehmet Güney, predsjedavajući
sudija Fausto Pocar
sudija Liu Daqun
sudija Theodor Meron
sudija Carmel Agius

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 16. decembra 2009. godine

TUŽILAC

protiv

**MILANA LUKIĆA
SREDOJA LUKIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU MILANA LUKIĆA
DA IZMIJENI SVOJU NAJAVU ŽALBE**

Tužilaštvo:

g. Paul Rogers

Branioci Milana Lukića:

g. Tomislav Višnjić

g. Dragan Ivetić

Branioci Sredoja Lukića:

g. Đuro Čepić

g. Jens Dieckmann

prof. G.G.J. Knoops, pravni savjetnik

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu Milana Lukića da izmjeni svoju Najavu žalbe" (dalje u tekstu: Zahtjev),¹ koji je podniet 26. novembra 2009. godine. Tužilaštvo nije podnijelo odgovor.² Pored toga, Žalbeno vijeće rješava po "*Corrigendumu* Izmijenjene najave žalbe Milana Lukića" (dalje u tekstu: *Corrigendum*), koji je podniet 4. decembra 2009. godine.

I. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Dana 20. jula 2009. godine, Pretresno vijeće III (dalje u toku: Pretresno vijeće) je na osnovu člana 7(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) proglasilo Milana Lukića krivim za ubistvo i okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja na osnovu člana 3 Statuta i za ubistvo, progon, istrebljivanje i nehumana djela kao djela protiv čovječnosti na osnovu člana 5 Statuta. Pretresno vijeće ga je osudilo na doživotnu kaznu zatvora.³

3. Žalbeno vijeće trenutno rješava tri žalbe na Prvostepenu presudu, od strane Milana Lukića, Sredoja Lukića i tužilaštva.⁴ Sredoje Lukić i tužilaštvo su svoje Žalbene podneske podnijeli 2. novembra 2009. godine.

4. Dana 30. oktobra 2009. godine, Žalbeno vijeće je odobrilo Zahtjev Milana Lukića kojim je on tražio produženje roka za podnošenje Žalbenog podneska u svjetlu imenovanja g. Tomislava Višnjica, koji je 14. oktobra 2009. godine zamijenio g. Jasona

¹ Zahtjevu je pridodat javni Dodatak 1 (s povjerljivim dodatkom C), koji sadrži "Izmijenjenu najavu žalbe Milana Lukića" (dalje u tekstu: Izmenjena najava žalbe).

² Tužilaštvo je 3. decembra 2009. godine obavijestilo Žalbeno vijeće da neće odgovoriti na Zahtjev.

³ *Tužilac protiv Milana i Sredoja Lukića*, predmet br. IT-98-32/1-T, "Presuda", 20. juli 2009. godine (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 1099-1101. Pretresno vijeće je takođe osudilo suoptuženog Sredoja Lukića za progon (Tačka 1), ubistvo (Tačke 9 i 10), nehumana djela (Tačke 11 i 20) i okrutno postupanje (tačke 12 i 21) i osudilo ga na kaznu od 30 godina zatvora. Prvostepena presuda, , par. 1104-1106.

⁴ Najava žalbe na Prvostepenu presudu, 19. avgust 2009. godine; Najava žalba u ime Sredoja Lukića, 19. avgust 2009. godine; Najava žalbe tužilaštva, 19. avgust 2009. godine.

Alarida kao glavnog branioca Milana Lukića.⁵ Žalbeno vijeće je produžilo rok za podnošenje Žalbenog podneska Milana Lukića do 17. decembra 2009. godine i odobrilo je naknadni zahtjev tužilaštva za produžetak roka za podnošenje Podneska respondentata, čiji je rok sada 5. februar 2010. godine.⁶

II. ARGUMENTACIJA

5. Milan Lukić traži odobrenje da izmijeni svoju Najavu žalbe u svjetlu imenovanja novog tima odbrane.⁷ On takođe tvrdi da je samo jedan od šest članova sadašnjeg tima odbrane bio u timu odbrane koji ga je zastupao tokom suđenja,⁸ nijedan od novih članova tima nije prethodno radio na njegovom predmetu⁹ i rekonstituisanje tima odbrane nije u potpunosti okončano prije novembra 2009. godine.¹⁰ Stoga, nakon imenovanja, novi članovi tima odbrane nisu bili dovoljno upoznati s predmetom da bi odmah mogli da utvrde da li treba izmijeniti Najavu žalbe bivšeg glavnog branioca i tima odbrane.¹¹ Novi tim odbrane je navodno podnio Zahtjev čim je bilo moguće, imajući u vidu vrijeme potrebno da se pregleda i analizira obimni dosje predmeta.¹²

6. Milan Lukić tvrdi da većina izmjena ne utiče na suštinski sadržaj Najave žalbe, već ga razjašnjava.¹³ Posebno, on tvrdi da većina osnova za žalbu u Izmijenjenoj najavi žalbe nisu nove osnove, već osnove za koje je argumentacija iznijeta u prvobitnoj Najavi žalbe, ali u drugačijoj formi.¹⁴ On tvrdi da su ove osnove samo reorganizovane u skladu s različitim incidentima u predmetu kako bi se razjasnila pitanja po žalbi, prateći strukturu Prvostepene presude.¹⁵ Zahtjev takođe traži da se eliminiše jedna osnova za žalbu i

⁵ "Odluka po Zahtjevu Milana Lukića kojom se traži produženje roka za podnošenje Žalbenog podneska i Zahtjevu za odlaganje postupka", 30. oktobar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka od 30. oktobra 2009. godine). V. takođe, "Odluka sekretara", 14. oktobar 2009. godine.

⁶ Odluka od 30. oktobra 2009. godine.

⁷ Zahtjev, par. 12-14.

⁸ Zahtjev, par. 13.

⁹ *Ibid.*

¹⁰ Zahtjev, par. 14.

¹¹ Zahtjev, par. 13-14.

¹² Zahtjev, par. 14-15.

¹³ Zahtjev, par. 14-15.

¹⁴ Zahtjev, par. 16, 20.

¹⁵ Zahtjev, par. 17, 19.

sedam podosnova žalbe argumentovanih u prvobitnoj Najavi žalbe.¹⁶ Milan Lukić tvrdi da postupak reorganizovanja određenih osnova i uklanjanje drugih olakšava "ekspeditivno provođenje pravde".¹⁷

7. Pored toga, Milan Lukić traži da doda četiri nove osnove za žalbu,¹⁸ tvrdeći da te izmjene mogu biti od suštinskog značaja za uspjeh njegove žalbe i ukoliko bi bile odbijene, to bi vodilo neostvarenju pravde.¹⁹ Posebno, on tvrdi da je Pretresno vijeće griješilo u primjeni prava i da je pogrešno utvrdilo činjenično stanje po različitim osnovama.²⁰ Milan Lukić tvrdi da bi bio oslobođen za određene zločine ukoliko bi Žalbeno vijeće odlučilo da prihvati te osnove za žalbu²¹ i stoga tvrdi da bi sprečavanje da se žali po tim osnovama vodilo neostvarivanju pravde.²² On se poziva na nedavnu odluku Žalbenog vijeća u predmetu *Tužilac protiv Ljubeta Boškskog i Johana Tarčulovskog*,²³ kada je odlučeno da zamjena branioca predstavlja "valjan razlog" za dokazivanje zašto osnove nisu bile uključene u prvobitnu najavu žalbe i za njenu izmijenu kako bi se te osnove uključile.²⁴

8. Milan Lukić tvrdi da predložene izmijenjene njegove Najave žalbe ne bi išle na štetu drugih strana u postupku, pošto Najava žalbe tužilaštva ne pominje Milana Lukića, a interesi suoptuženog Sredoja Lukića nisu u konfliktu s interesima Milana Lukića.²⁵

¹⁶ Zahtjev, par. 22 (osnove žalbe 1(4), 1(5), 1(6), 2(1), 2(3), 4, 9(1) i 9(11)).

¹⁷ Zahtjev, par. 23.

¹⁸ Zahtjev, par. 18, 24.

¹⁹ Zahtjev, par. 29.

²⁰ Po podosnovi 1(B) Izmijenjene najave žalbe, Milan Lukić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo u primjeni prava kada je zaključilo da u predmetu gdje nema Udruženog zločinačkog poduhvata, "izvršenje ubistva je utvrđeno u odsustvu dokaza da je Milan Lukić ubio Ekrema Džafića, Hasana Mutapčića, Hasana Kusturu i Amira Kurtalića.", Zahtjev, par. 25. U podosnovi 1(J) on pretpostavlja da je Pretresno vijeće pogriješilo u primjeni prava ili utvrđivanju činjeničnog stanja prilikom procjene elemenata tačaka 4 i 5 Optužnice u vezi sa preživjelim poslije incidenta na obali Drine, Zahtjev, par. 26. U podosnovi 2(H) Izmijenjene najave žalbe, Milan Lukić tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je došlo do neracionalnog zaključka i osudilo Milana Lukića za progon u vezi s Incidentom u fabrici "Varda", Zahtjev, par. 27. Konačno, u podosnovi 5(A) Izmijenjene najave žalbe, on tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno utvrdilo da je ubistvo Hajre Korić bilo smišljeno, Zahtjev, par. 28.

²¹ Zahtjev, par. 25-29, 34.

²² Zahtjev, par. 29, 34.

²³ *Tužilac protiv Ljubeta Boškskog i Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-A, "Odluka po Zahtjevu Johana Tarčulovskog za odobrenje da žalbenu argumentaciju predstavi po redosljedu koji se razlikuje od onog u Najavi žalbe, da izmjeni Najavu žalbe i da podnese dupliku na repliku i na zahtjev za odbacivanje", 26. mart 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tarčulovski*), par. 25.

²⁴ Zahtjev, par. 11.

²⁵ Zahtjev, par. 31, 35.

Konkretno, Milan Lukić tvrdi da odobravanje njegovog Zahtjeva ne bi spriječilo pravovremeno podnošenje njegovog Žalbenog podneska do krajnjeg roka, 17. decembra 2009. godine, niti pravovremeno podnošenje odgovora tužilaštva na žalbeni podnesak do krajnjeg roka, 5. februara 2010. godine.²⁶ On tvrdi da bi predložena izmjena ustvari omogućila brže i lakše razmatranje njegovih tvrdnji zbog razjašnjenja i reorganizacije osnova žalbe.²⁷

III. DISKUSIJA

A. Primjenljivi standard

9. U skladu s pravilom 108 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik):

Strana koja želi da uloži žalbu na presudu mora u roku od trideset dana od dana izricanja presude podnijeti najavu žalbe u kojoj će navesti žalbene osnove. Žalilac takođe treba navesti koji nalog, odluku ili rješenje osporava, tačan datum zavođenja i/ili stranicu transkripta, te u čemu se sastoje greške za koje tvrdi da su učinjene i svoj žalbeni prijedlog. Žalbeno vijeće može, ako mu se podneskom pokaže valjan razlog, odobriti izmjenu žalbenih osnova.

10. Koncept "valjanih razloga" obuhvata kako valjani razlog za uključivanje novih ili izmijenjenih osnova za žalbu, tako i valjani razlog zašto te osnove nisu bile uključene ili pravilno artikulirane u prvobitnoj najavi žalbe.²⁸ Između ostalog, Žalbeno vijeće je uzelo u obzir slijedeće činioce prilikom utvrđivanja da li postoje "valjani razlozi": (i) izmjena je mala i ne utiče na sadržaj najave žalbe; (ii) suprotstavljena strana neće biti oštećena izmjenom ili nije imala primjedbe na nju; i (iii) izmjena će najavu žalbe dovesti u sklad sa

²⁶ Zahtjev, par. 21, 30.

²⁷ Zahtjev, par. 21.

²⁸ *Tužilac protiv Šainovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-A, "Odluka po Drugom zahtevu Dragoljuba Ojdanića za odobrenje da izmeni svoju Najavu žalbe", 4. decembar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Ojdanić* od 4. decembra 2009.), par. 6; *Tužilac protiv Šainovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-A, "Odluka po Drugom zahtevu Nebojše Pavkovića za izmenu Najave žalbe", 22. septembar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Pavković*), par. 7; *Tužilac protiv Šainovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-A, "Odluka po Zahtevu Dragoljuba Ojdanića za izmjenu žalbenog osnova 7 njegove Najave žalbe", 2. septembar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Ojdanić* od 2. septembra 2009), par. 5. V. takođe odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 17; *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića*, predmet br. IT-02-60-A, "Odluka po Zahtjevu Dragana Jokića za odobrenje za podnošenje Treće izmijenjene najave žalbe i Izmijenjeni žalbeni podnesak", 26. juni 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Jokić*), par. 7.

žalbenim podneskom.²⁹ "Valjani razlog" se takođe može, pod izvjesnim okolnostima, utvrditi i kada žalilac traži suštinsku izmjenu kojim se širi obim žalbe. Žalbeno vijeće podsjeća da nije utvrđen spisak kumulativnih odredbi za odobrenje suštinske izmjene. Umjesto toga, svaka predložena izmjena treba da bude razmotrena u svjetlu konkretnih okolnosti predmeta.³⁰

11. Praksa Međunarodnog suda pokazuje da kriterijume za izmjenu žalbenih osnova treba tumačiti restriktivno u kasnijim fazama žalbenog postupka, kada izmjene žalbenih osnova mogu suštinski da utiču na efikasno sprovođenje pravde.³¹ Drugačiji stav bi ostavio žalionicima slobodu da mijenjaju svoju žalbenu strategiju i zapravo iznova započinju žalbeni postupak po svom nahođenju, ometajući tako ekspeditivno sprovođenje pravde i nanoseći štetu drugim stranama u postupku.³² Međutim, Žalbeno vijeće je "usvojilo relativno liberalni pristup izmjenama u rijetkim slučajevima u kojima je glavni branilac promijenjen u kasnijoj fazi žalbenog postupka".³³

B. Diskusija

12. Na početku, Žalbeno vijeće podsjeća da tužilaštvo nije htjelo da podnese odgovor na Zahtjev Milana Lukića za izmjenu Najave žalbe. Tužilaštvo se tako nije ni suprotstavilo, niti je tvrdilo da bi to bilo na njegovu štetu, što je relevantna činjenica koju treba uzeti u obzir na osnovu primjenljivog standarda.³⁴ I pored toga, Žalbeno vijeće mora procijeniti da li je Milan Lukić naveo "valjane razloge" za izmjenu Najave žalbe na osnovu pravila 108.

13. Žalbeno vijeće napominje da je novi glavni branilac imenovan 14. oktobra 2009. godine i da novi tim odbrane nije u potpunosti bio sastavljen prije novembra 2009. godine. Žalbeno vijeće smatra da, u tim okolnostima, promjena branioca Milana Lukića i tima

²⁹ Odluka u predmetu *Ojadnić* od 4. decembra 2009, par 6; Odluka u predmetu *Pavković*, par. 7; Odluka u predmetu *Ojdanić* od 2. septembra 2009, par. 5.

³⁰ *Ibid.*

³¹ Odluka u predmetu *Pavković*, par. 9; Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 18.

³² Odluka u predmetu *Pavković*, par. 9.

³³ Odluka u predmetu *Blagojević i Jokić* od 26. juna 2006. godinre, par. 10. V. takođe *Momir Nikolić protiv tužioca*, predmet br. IT-02-60/1-A, "Odluka po molbama žalioaca da se odobri povlačenje ranijih zahtjeva, revizija Žalbenog podneska i izmjena Najave žalbe", 19. juli 2005. godine, str. 4 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Momir Nikolić* od 26. juna 2009. godine), par. 7.

³⁴ Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 17, gdje se citira Odluka u Predmetu *Blagojević i Jokić* od 26. juna 2006. godine, par. 7.

odbrane predstavlja valjan razlog za izmjenu prvobitne Najave žalbe koju prethodni glavni branilac Milana Lukića podnio 19. avgusta 2009. godine.³⁵

14. Novi glavni branilac Milana Lukića podnio je Zahtjev 26. novembra 2009. godine. Žalbeno vijeće je zaključilo da je Zahtjev pravovremen imajući u vidu potrebu novog tima odbrane da pregleda poduži sudski spis prije razmatranja izmjena Najave žalbe koju je podnio prethodni branilac. Žalbeno vijeće takođe ima u vidu da izmjena neće kočiti ubrzano sprovođenje pravde, pošto Milan Lukić tvrdi da će i pored toga podnijeti svoj Žalbeni podnesak do krajnjeg roka, 17. decembra 2009. godine.³⁶

15. Takođe, Žalbeno vijeće uzima u obzir da Izmijenjena najava žalbe potencijalno može bolje da fokusira žalbeni postupak eliminiranjem osnova 1(4), 1(5), 1(6), 2(1), 2(3), 4, 9(1) i 9(11).

16. Izmijenjena najava žalbe takođe pokreće nove osnove za žalbu; 1(B), 1(J), 2(H) i 5(A). Žalbeno vijeće smatra da bi isključivanje tih osnova stvorilo opasnost od neprovođenja pravde. Žalbeno vijeće smatra da su te nove osnove *prima facie* važne za žalbu Milana Lukića i odbija da procijeni njihovu mogućnost na uspjeh u ovoj fazi postupka.³⁷ Žalbeno vijeće takođe smatra da uključivanje tih novih osnova za žalbu ne bi išlo na štetu tužilaštva. Takođe, Žalbeno vijeće smatra da ove nove osnove za žalbu ne ukazuju na promjenu žalbene strategije Milana Lukića nakon čitanja odgovora tužilaštva na žalbeni podnesak, koji još uvijek nije podnijet.³⁸ Iz svih navedenih razloga, Žalbeno vijeće smatra da je Milan Lukić iznio "valjane razloge" za izmjenu Najave žalbe.

17. U vezi s *Corrigendumom*, Žalbeno vijeće podsjeća da "strana u postupku ima pravo da, bez odobrenja Žalbenog vijeća, podnese *corrigendum* svog ranijeg podneska ili zahtjeva kad god se u dotičnom podnesku ili zahtjevu naknadno otkrije manja ili

³⁵ V. Odluka u Predmetu *Blagojević i Jokić* od 26. juna 2006. godine, par. 10; Odluka u predmetu *Momir Nikolić* od 19. jula 2005. godine, str. 3-4.

³⁶ Žalbeno vijeće ima u vidu da osnove žalbe i argumentacija u žalbenom podnesku moraju da budu iznijeti i pobrojani istim redoslijedom kao što je u Najavi žalbe. V "Uputstvo o formalnim uslovima za podnošenje žalbe na presudu" (IT/201), 7. mart 2002. godine, par. 4.

³⁷ Fusnota, Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 28.

³⁸ Fusnota, Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 25. Odluka u predmetu *Ojdanić* od 4. decembra 2009., par. 18.

administrativna greška i kad je, radi pojašnjenja, nužno da se ta greška ispravi;"³⁹
Žalbeno vijeće smatra da je *Corrigendum* prihvatljiv pošto se odnosi na manje greške u vezi sa brojevima paragrafa u Izmijenjenoj najavi žalbe Milana Lukića.

IV. DISPOZITIV

Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno vijeće:

ODOBRAVA Zahtjev;

PRIHVATA Izmijenjenu najavu žalbe Milana Lukića kako je priložena njegovom Zahtjevu;

PRIHVATA *Corrigendum* Najave žalbe Milana Lukića kao pravilno podniet; i

POTVRĐUJE da je rok za podnošenje Žalbenog podneska Milana Lukića 17. decembar 2009. godine.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

Dana 16. decembra 2009.
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija Mehmet Güney,
predžalbeni sudija

[pečat Međunarodnog suda]

³⁹ *Tužilac protiv Željka Mejakića i drugih*, predmet br. IT-02-65-AR11bis.1, "Odluka po Zajedničkom zahtjevu odbrane za produženje roka za podnošenje Žalbenog podneska", 30. avgust 2005. godine, str. 3.